

Posudek k přepracované verzi diplomové práce:

Alois Pokorný – Zaknihované cenné papíry – pojem, podstata, právní aspekty vedení evidence

Rozsah upravené verze diplomové práce Aloise Pokorného se víceméně nezměnil (45 stran čistého textu) a dosahuje požadovaného standardu. Po obsahové stránce nicméně práci nadále nelze hodnotit jako odpovídající. Mnohé nedostatky se přitom opakují, ač již byly vytýkány.

Dílo i nadále neúměrně akcentuje obecné otázky cenných papírů bez ohledu na jejich podobu, resp. problematiku mezinárodního kolaterálu, když přitom pojednání o tom, nač se měla práce zaměřit především, vyznívá nedostatečně a zkratkovitě. Není např. jasné, proč na str. 29 diplomant popisuje, jaké změny přinesl zákon 56/2006 Sb. v úpravě veřejné nabídky a prospektu či tržní manipulace, což je z hlediska zaměření díla irelevantní, když přitom do práce současně nepromítl důležité posuny, které novela vyvolala právě v ustanoveních o vedení evidence zaknihovaných cenných papírů. Některé diplomantovy výroky na adresu platné právní úpravy jsou tak překonané, neboť její účinné znění se změnilo. Viz např. kritika ustanovení § 94 odst. 2 a 3 ZPKT na str. 28 a 29 či § 132 odst. 1 a 4 ZPKT na str. 24. V posledně uvedeném případě se dokonce diplomantova polemika jeví jako zbytečná i proto, že nijak nesouvisí se zvoleným tématem, když jejím předmětem je právní úprava konkursu na majetek obchodníka s cennými papíry.

Diplomant přehlédl také vícekrát učiněnou výtku, že dostatečně nepopisuje aktuální situaci v aplikovatelné právní úpravě. Veškerou pozornost věnuje úpravě budoucí, která však dosud nenabyla účinnosti a ještě nejméně několik měsíců účinná nebude. Přesto diplomant o této úpravě hovoří v přítomném čase (viz např. formulace „Tímto subjektem je ...centrální depozitář“ (str. 21), což je z vědeckého hlediska nepřijatelné.

Diplomant dostatečně nepojednal ani o problému, jak právní řád vymezuje pojem zaknihovaného cenného papíru, resp. které cenné papíry mohou být zaknihované a k jakému posunu v této otázce došlo oproti právní úpravě obsažené v zákoně č. 591/1992 Sb., ač mu to bylo v předchozím posudku vytýkáno. Stručná zmínka na str. 21 o tom, že jediným omezením byla a je, že zaknihovat lze pouze cenný papír, o kterém to stanoví tento či zvláštní zákon, co do míry přesnosti neodpovídá požadavkům na diplomovou práci. Nemluvě o nejasnostech, které v této souvislosti vyvolává úprava intertemporální. Uvedené otázky lze přitom při zkoumání pojmu „zaknihované cenné papíry“ označit za elementární. V takto tematicky zaměřené práci nesmí chybět jejich *podrobná* analýza.

Bohužel přetrvávají i další vady, pro něž bylo dílo vráceno k přepracování. Rozlišení cenných papírů na deklaratorní, legitimační a konstitutivní na str. 5 a 6 lze i nadále označit za pochybené. Za cenný papír nelze považovat listiny, o nichž diplomant tvrdí, že nezakládají ani nepotvrzují existenci práva, ale slouží jen jako legitimace k výkonu práva. Stejně tak pojem deklaratorní cenné papíry právní věda používá v jiném smyslu, než uvádí diplomant.

Upozornit je nutno též na další nepřesnosti či nesprávnosti. Nelze kupř. souhlasit s tvrzením na str. 4, podle něhož právní nauka pod pojmem listina rozumí projev vůle, či s tezí na str. 7 o tom, že věcněprávní cenné papíry charakterizuje inkorporace práva na nepeněžitě plnění anebo že oprávněnou osobou z cenného papíru na doručitele je jeho držitel (bez dalšího). Problematická (alespoň při zvolené dikci) je poznámka na str. 12 o tzv. relativních cenných papírech, mezi něž diplomant zřejmě řadí i akcie, když uvádí, že cenný papír je u těchto druhů jen „jakýmsi základem a podmínkou práva, které se však nabývá až na základě jiné právní skutečnosti (např. zanesením do knihy akcionářů)“. Není též pravdou, že imobilizované cenné papíry jsou vedeny v *centrální* evidenci zaknihovaných cenných papírů (str. 21). Formálně nesprávné je nazývat změnu právní úpravy v roce 2004 jako novelizací (viz např. na str. 24 a 25).

I nadále lze mít výhrady k systému dělení evidence na str. 17 a násl. Upozornit je třeba rovněž na to, že diplomant v této kapitole nikde neuvádí, do které z vymezených kategorií spadá koncepce platné, resp. předchozí právní úpravy.

Úpravu sběrných (globálních) listin v platném českém právu a její právní aspekty diplomant nepojal správně. Hromadné listiny, jak je upravuje § 5 odst. 3 ZCP, nelze považovat za globální listiny ve smyslu dalšího vývojového stupně na cestě mezi imobilizací a úplnou dematerializací. Globální listina v naznačeném pojetí má v platném tuzemském právu jiného reprezentanta.

Nadále není jasné, v jakém smyslu diplomant v práci využil pojednání o právní úpravě vytěsnění, které stále figuruje na seznamu použité literatury, třebaže to bylo vytýkáno již v předchozím posudku.

Ze všech uvedených důvodů se obávám, že práce nebyla přepracována způsobem, který by umožňoval její úspěšnou obhajobu. Proces jejího dopracování by tak měl pokračovat, a to podstatně důsledněji, než tomu bylo dosud.

V Praze dne 21. května 2007

JUDr. Petr Čech, LL.M.

Posudek k přepracované verzi diplomové práce:

Alois Pokorný – Zaknihované cenné papíry – pojem, podstata, právní aspekty vedení evidence

Rozsah upravené verze diplomové práce Aloise Pokorného se oproti poslední verzi nezměnil (45 stran čistého textu), dosahuje tedy požadovaného standardu. Obsahová úroveň práce se mírně zlepšila, stále ji však nelze považovat za dobrou. Zaráží, že s mnohými výtkami z předchozích posudků se diplomant vůbec nevypořádal. Za tři měsíce od poslední neúspěšné obhajoby se práce v některých ohledech nikam neposunula.

Dílo i nadále akcentuje obecné otázky cenných papírů bez ohledu na jejich podobu, resp. problematiku mezinárodního kolaterálu, když přitom pojednání o tom, nač se měla práce zaměřit především, vyznívá zkratkovitě. Na str. 29 diplomant stále zmiňuje, jaké změny přinesl zákon 56/2006 Sb. v úpravě tržní manipulace, což je z hlediska zaměření díla irelevantní, když přitom do hloubky nerozebírá důležité posuny, které novela vyvolala právě v ustanoveních o vedení evidence zaknihovaných cenných papírů. Tématicky nesouvislá je též např. zmínka na str. 25 o schvalování prospektu, resp. působnosti Komise pro cenné papíry či České národní banky. I nadále je nutno vytknout, že diplomant dostatečně nepopisuje aktuální situaci v aplikovatelné právní úpravě. Veškerou pozornost věnuje úpravě budoucí, která však dosud nenabyla účinnosti a ještě nejméně několik měsíců účinná nebude.

Pojednání o problému, jak právní řád vymezuje pojem zaknihovaného cenného papíru, resp. které cenné papíry mohou být zaknihované a k jakému posunu v této otázce došlo oproti právní úpravě obsažené v zákoně č. 591/1992 Sb., ač to bylo vícekrát vytkáno, nelze ani po přepracování pokládat za plně dostačující. Intertemporální souvislosti práce nerozebírá, opět navzdory výslovnému upozornění v předchozím posudku. O požadované podrobné analýze není možné hovořit.

Přetrvávají i další vady, pro něž bylo dílo vráceno k přepracování, jiné lze vytknout nově. Rozlišení cenných papírů na deklaratorní, legitimační a konstitutivní na str. 5 a 6 lze i nadále označit za pochybené. Pojem deklaratorní cenné papíry právní věda používá v jiném smyslu, než uvádí diplomant. Na str. 7 diplomant hovoří o zemědělských skladištních listech. Přetrvává problém v úvaze na str. 12 o tzv. relativních cenných papírech, mezi něž diplomant zřejmě řadí i akcie, když uvádí, že cenný papír je u těchto druhů jen „jakýmsi základem a podmínkou práva, které se však nabývá až na základě jiné právní skutečnosti (např. zanesením do knihy akcionářů)“. Diplomant nijak neupřesnil ani tvrzení o tom, že imobilizované cenné papíry jsou vedeny v *centrální* evidenci zaknihovaných cenných papírů (str. 23). Pokračují mé výhrady k systému dělení evidence na str. 17 a násl. Ani přepracovaná verze práce v této kapitole nikde neuvádí, do které z vymezených kategorií spadá koncepce platné, resp. předchozí právní úpravy. Úpravu sběrných (globálních) listin v platném českém právu a její právní aspekty diplomant nadále nepojímá správně. Hromadné listiny, jak je upravuje § 5 odst. 3 ZCP, nelze považovat za globální listiny ve smyslu dalšího vývojového stupně na cestě mezi imobilizací a úplnou dematerializací.

Ze všech uvedených důvodů neskrývám zklamání nad tím, jak se diplomant vypořádal s předchozími výhradami. Vyslovuji názor, že práce nebyla přepracována způsobem, který by bylo možné považovat za vyhovující. Výsledné hodnocení práce bude záležet na průběhu ústní obhajoby. Pokud diplomant nepřesvědčí, nevylučuji negativní stanovisko, zcela bez ohledu na studijní důsledky pro diplomanta.

V Praze dne 18. září 2007

JUDr. Petr Čech, LL.M.